

Nr 29.

Ankom till riksdagens kansli den 16 mars 1926 kl. 4 e. m.

Bevillningsutskottets betänkande, i anledning av väckta motioner om höjning av tullen å fönsterglas.

(1:a avd.)

I två likalydande, till bevillningsutskottet hänvisade motioner, nr 130 i första kammaren av herr *Georg Dahl* och nr 159 i andra kammaren av herr *Svensson* i Betingetorp, har hemställts, »att riksdagen ville besluta, att tullen å fönsterglas enligt tulltaxerubrikerna 682 och 683 skall utgå med samma belopp som för fönsterglas enligt tulltaxerubriken 684 eller alltså med 12 öre för kilogram».

I motiveringen hava motionärerna framhållit, hurusom den belgiska fönsterglasindustrien, som vore den svenska tillverkningens farligaste konkurrent, på grund av bland annat väsentligt längre arbetstid, arbetets fortgång även under söndagarna samt användning i stor utsträckning av kvinnor och barn i arbetet, hade väsentligt lägre produktionskostnader än den svenska industrien på området.

Beträffande vad motiveringen till förslaget i övrigt innehåller torde utskottet få hänvisa till den i första kammaren väckta motionen.

Rubrikerna 682, 683 och 684 i tulltaxan hava för närvarande följande lydelse:

Utskottet.

Gällande bestämmelser.

		Kvantitet för tullbe- räkningen	Tullsats	
			Kronor	öre
Fönsterglas, även färgat, samt spegelglas: ofolierat:				
utan slipning eller etsning, i plana skivor med en sammanlagd längd och bredd:				
682.	av mindre än 135 cm.	1 kg.	—	07
683.	av 135 intill 245 cm.	1 kg.	—	09
684.	av 245 cm. eller däröver	1 kg.	—	12
<i>Anmärkingar till n:r 682—684.</i>				
1. Vid tullbehandling av glas, som icke har rätvinklig, fyrhörnig form, beräknas summan av största höjden och största bredden motsvara sammanlagda längden och bredden.				
2. Avdrag i vikten medges icke för emballaget.				

Statistik. Importen av fönsterglas under år 1913 och åren 1923—1925 framgår av följande sammanställning:

	rubr. 682 kg.	rubr. 683 kg.	rubr. 684 kg.
1913	368,195	396,855	133,713
1923	1,640,697	1,021,753	182,500
1924	1,954,093	1,233,390	243,484
1925 (preliminära uppgifter)	2,390,085	1,183,650	245,449.

*Utskottets
yttrande.*

I enlighet med förslag av bevillningsutskottet har riksdagen under senare år i regel avstyrkt väckta förslag om förändring av skyddstullar. Då utskottet på senare tid i enstaka fall tillstyrkt tullförändringar, vilka inneburit ökat tullskydd, hava förslagen antingen föranletts av tulltekniska skäl eller avsett att anpassa vissa rubriker i tulltaxan vare sig efter inträdda förskjutningar inom förbrukningen av de till rubrikerna hänförliga varuslagen eller efter nya förhållanden, som inträtt efter tullsatsernas tillkomst, eller eljest syftat till att åstadkomma rättelse i icke avsedda eller icke önskvärda konsekvenser vid tillämpningen av vissa tulltaxans bestämmelser eller ock varit motiverade av andra säregna förhållanden.

Bevillningsutskottet, som alltjämt intager den sålunda till uttryck komna principiella ståndpunkten, har icke ansett de skäl, som motionärerna anfört, vara väsentligen avgörande för en förhöjning av det redan nu synnerligen höga tullskydd, som fönsterglastillverkningen åtnjuter. Däremot har det under ärendets behandling visat sig, att de tre tullsaterna för fönsterglas icke äro inbördes väl avvägda. Vid fönsterglastillverkningen framställas först stora rutor, vilka sedermera nedskäras till mindre dimensioner. På grund av denna framställningsordning äro produktionskostnaderna per ytenhet för en mindre ruta i regel något högre än för en större och tullsaterna stå således i omvänt förhållande till produktionskostnaderna. Vidare utvisar ovan intagna sammanställning av importsiffrorna, att den starka stegring av importen av fönsterglas, som de senaste åren i jämförelse med år 1913 utvisar, hänför sig till rubrikerna 682 och 683, under det att importen av fönsterglas av de största dimensionerna, hörande till rubriken 684, företer endast en mindre ökning; och vidare framgår det, att den starkaste stegringen faller under rubriken 682, där importsiffrorna alltjämt år för år utvisa ökning, något som icke är fallet med de siffror, vilka gälla rubriken 683. Berörda förskjutning inom importen, i vad den berör rubrikerna 682 och 683, sammanhänger uppenbarligen därmed, att, på grund av ändrad smakriktning, till boningshus numera ofta användas fönsterrutor av mindre dimensioner än de förr brukliga. Den omständigheten, att tullsaterna vid de tre rubrikerna visat sig icke stå väl till-samman med produktionskostnaderna för de till en var av dem hörande fönsterglasen, talar för en utjämning av tullsaterna. Den påvisade olikheten i produktionskostnaderna är nämligen så obetydlig, att den icke behöver föranleda någon efter skillnaden avpassad gradering av tullsaterna.

Beträffande rubrikerna 682 och 683 gäller ytterligare, att på grund av ovanberörda förskjutning inom förbrukningen av fönsterglas av olika dimensioner det totala tullskydd, som de gällande tullsatserna varit avsedda att bereda den inhemska glasindustrien, avsevärt minskats.

Båda nu berörda förhållanden utgöra enligt utskottets mening skäl för en höjning av tullsatsen vid rubriken 682 från nuvarande 7 till 9 öre eller samma tullsats som gäller för rubriken 683. Däremot har det icke synts utskottet erforderligt att i detta sammanhang föreslå nedsättning av tullsatsen vid rubriken 684. Utskottet har nämligen ansett frågan härom kunna tills vidare lämnas öppen, så mycket hellre som enligt utskottets mening hela spørgsmålet om ifrågavarande tullskydd, såväl med avseende på dess absoluta höjd som beträffande avvägningen av de olika tullsatserna, bör, så snart det allmänna ekonomiska läget möjliggör ett tillräckligt säkert bedömande av hithörande förhållanden, bliva föremål för fullständig utredning.

Mot den höjning av tullsatsen vid rubriken 682, som ur ovan angivna synpunkter framstår såsom önskvärd och vilken säkerligen kommer att bereda den svenska fönsterglasindustrien ett värdefullt stöd i konkurrensen, kunna enligt utskottets mening icke några avgörande invändningar resas. Dels utgör nämligen fönsterglas ett helfabrikat, varföre tullförhöjningen icke kommer att tynga någon annan näringsgren än de därav omedelbart berörda, närmast byggnadsverksamheten. Och dels kommer höjningen att medföra endast obetydliga och för prisbildningen mindre väsentliga kostnadsökningar.

Den tullförhöjning, som utskottet sålunda föreslår, synes böra träda i kraft snarast möjligt.

Under återopande av vad ovan anförts får utskottet hemställa,

att riksdagen måtte, i anledning av motionerna I:130 av herr Georg Dahl samt II:159 av herr Svensson i Betingetorp,

1) besluta, att rubriken 682 i gällande tulltaxa skall erhålla följande ändrade lydelse:

		Kvantitet för tullbe- räkningen.	Tullsats.
			Kronor öre
682.	Fönsterglas, även färgat, samt spiegelglas: ofolierat: utan slipning eller etsning, i plana skivor med en sammanlagd längd och bredd: av mindre än 135 cm.....	1 kg.	— 09

2) under förutsättning av bifall till vad under 1) hemställdts,

a) för sin del jämväl besluta, att den ändrade bestämmelsen skall tillämpas redan under innevarande budgetår från dag, som Kungl. Maj:t bestämmer; samt

b) i skrivelse till Kungl. Maj:t, med tillkännagivande av sina sålunda fattade beslut, anhålla, att Kungl. Maj:t ville förordna om den beslutade ändringens ikraftträdande snarast möjligt.

Stockholm den 16 mars 1926.

På bevillningsutskottets vägnar:

ERIK RÖING.

Närvarande: herrar Röing, Wohlin, Rune, Boman, Pers, Björnsson, Johan Bergman, Månsson i Furuviik, Olsson i Ramsta, Lithander, Bengtsson i Kullen, Lövgren i Nyborg, Wahlmark, Åström, Vrang, Clemedtson, Björklund, Nylander, Granath och Nilsson i Hörby.

Reservationer:

av herrar *Röing* och *Björklund*, vilka yrkat avslag å motionerna;

av herrar *Lithander* och *Nylander*, vilka ansett, att utskottet bort föreslå en tullsats av 10 öre per kilogram för tulltaxerubrikerna 682, 683 och 684;

av herr *Månsson* i Furuviik;

av herr *Nilsson* i Hörby; samt

av herr *Wohlin*, mot delar av motiveringen.